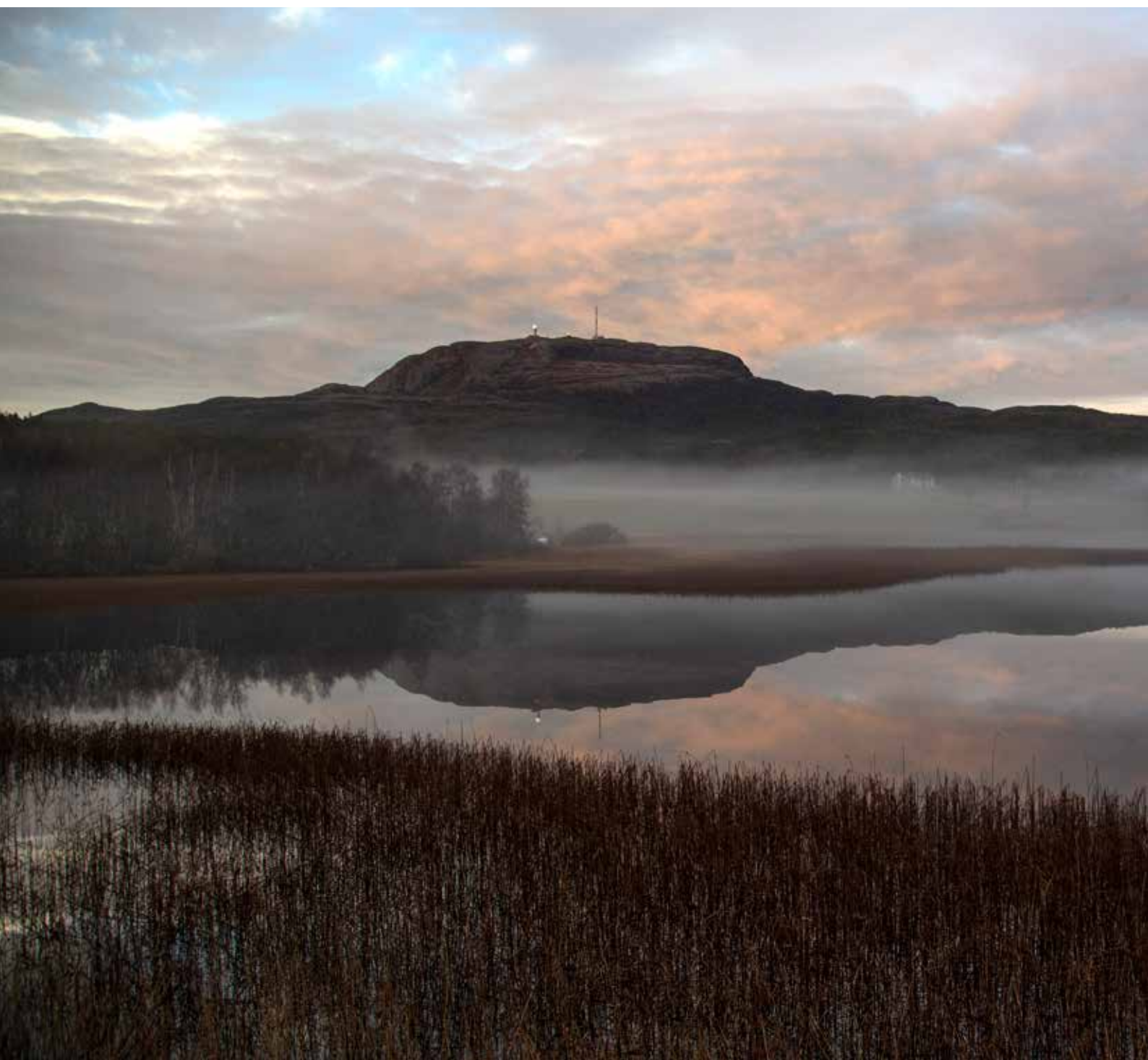

Økonomiplan 2025-2034

Innhold

Innledning	3-7	Ørland utvikler mangfold!	30
Kommuneplanens samfunnsdel	8-	Oppvekst og utdanning	31
Ørland 2034 er klimanøytral	9	Ørland 2034 er klimanøytral	32
Ørland snakker sammen!	10-11	Ørland snakker sammen!	32-33
Ørland skaper livsglede!	12-13	Ørland skaper livsglede!	34-35
Ørland utvikler mangfold!	14-15	Ørland utvikler mangfold!	35
Prosjekt «Redusert utenforskap»	16	Samfunnsutvikling og tekniske tjenester	36
FNs bærekraftsmål	16	Ørland 2034 er klimanøytral	36-37
Nasjonal økonomi	17	Ørland snakker sammen!	37
Inntektssystemutvalget / distriktsindeks	17	Ørland skaper livsglede!	38
Gjeldsutvikling	17	Ørland utvikler mangfold!	38
Renter	17	NAV	39
Inndelingstilskudd	18	Investeringsbudsjett	40
Differensiert arbeidsgiveravgift	18	Ørland 2034 er klimanøytral	40
Økonomiske måltall	18	Ørland snakker sammen!	40
Befolkningsutvikling	19	Ørland skaper livsglede!	40
Økonomiske forutsetninger	19	Ørland utvikler mangfold!	40
Driftsbudsjett	20	Detaljert investeringsbudsjett - 10 års	
Bevilgningsoversikt drift – 10 års perspektiv	20	perspektiv	41
Driftsoversikt pr enhet -10 års perspektiv	21		
Fondsoversikt	22		
Organisasjon og utvikling	23		
Ørland 2034 er klimanøytral	24		
Ørland snakker sammen!	24		
Ørland skaper livsglede!	24		
Ørland utvikler mangfold!	24		
Opplæring	25		
Mobil- og bredbåndsutbygging	25		
Kommunikasjons- og informasjonsstrategi			
Helse og familie	26		
Ørland 2034 er klimanøytral	27		
NOU 2023:4- Tid for handling	27		
Ørland snakker sammen!	28-29		
Ørland skaper livsglede!	29-30		

Innledning

I Ørland kommune har vi i kommuneplanens samfunnsdel definert satsingsområdene: ”Ørland snakker sammen!”, ”Ørland skaper livsglede!” og ”Ørland utvikler mangfold!”. I tillegg har vi en ambisjon om å bli en klimanøytral distriktskommune i 2034. FNs bærekraftsmål har vært sentrale i utformingen av kommuneplanens samfunnsdel. Det arbeides videre med kommuneplanens arealdel og flere kommunedelplaner. Kommuneplanens samfunnsdel gir føringer for Økonomiplanen for 2025-2034 og bygger på vedtatt økonomiplan for 2024-2033, budsjett 2024, vedtak fra kommunestyret det siste året, samt endringer i forutsetninger for kommunens aktiviteter per mai 2024.

Kvaliteter i Ørland

Ørland kommune skal være en god kommune å bo, jobbe og leve i. Her har vi det meste av servicetilbud og kommunale tjenester innen korte avstander. Kommunen tilbyr attraktive boligtomter, og for barn og barnefamilier har Ørland ti barnehager med forskjellige profiler og tilstrekkelig kapasitet til alle barn. Vi har også fem barneskoler og to ungdomsskoler med fokus på inkluderende miljøer. For voksne tilbyr vi opplæring og utdanning for minoritetspråklige. Vi har Fosen videregående skole med et godt linjetilbud og studiesenter som dekker flere utdanningsbehov. Både organisasjonen Ørland og innbyggerne må få støtte til å utvikle nødvendig kompetanse gjennom tiltak som imøtekommer individuelle og lokalsamfunnets behov. Ørland flystasjon er den største arbeidsplassen, supplert av industri og tjenester, blå og grønn næring, med økende etterspørsel etter kompetent arbeidskraft og utvikling av næringsareal. Gode transportforbindelser med ferger, hurtigbåter Brekstad-Trondheim og flyninger til Oslo gir lett tilgang til og fra kommunen. Vi må jobbe administrativt og politisk for å sikre og forbedre infrastrukturen innen samferdsel for å støtte lokalsamfunnet, noe som er viktig for å opprettholde Ørlands attraktivitet som arbeids- og bosted.

Friluftslivet byr på turløyper, toppturer, skiløyper og kystlandskap, støttet av frivillige. Kultur- og idrettslivet er variert med gallerier, museer, kulturhus, idrettsanlegg, og mange arrangementer. Besøksenteret våtmark tilbyr naturformidling, mens historiske spor fra høvdingen til soldater gir et rikt kulturminne. Kommunens tjenester for eldre inkluderer forebyggende tiltak, hjemmebaserte tjenester og heldøgns omsorg, med flere sosiale møtesteder. Trygghet sikres gjennom gode helsetjenester, nødetater og en robust krisereberedskap. Ørland arbeider for at innbyggerne skal føle trygghet og oppleve god kvalitet i kommunale tilbud.

Ørland kommune opplever vekst i både befolkning, sysselsetting og næringsliv, med sysselsettingsveksten høyere enn befolkningsveksten. Vi har god kapasitet innen oppvekstsektoren, og med flere barnehageopp- tak gjennom året er Ørland attraktivt for barnefamilier. Kommunens hovedoppgave er å levere tjenester, der de ansatte gjør en fantastisk innsats hver dag. Ørland er preget av mangfold innen næring, kultur, landskap, bosteder og frivillig sektor, hvilket skaper muligheter for videre utvikling av samfunnet. Ørland skal være en god kommune for alle.

Økonomiplanlegging

Kommuneloven stiller krav om at den løpende driften kun skal finansieres av løpende inntekter. Økonomiplanlegging skal bidra til at ressursene blir utnyttet på best mulig måte, og er grunnlaget for at tjenestetilbudet tilpasses utviklingen i innbyggernes behov og utviklingen i inntektsrammene. Det vises til kommunelovens § 14-1 om at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, og at det skal utarbeides samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling. Økonomiplanen skal vedtas med økonomisk balanse, og bygge på realistiske forventninger om utviklingen i inntekter og utgifter.

For å møte fremtidens utfordringer og muligheter, må Ørland kommune planlegge for en tjenestestruktur som gir nødvendig kvalitet med bakgrunn i lokalsamfunnets behov. Dette innebærer å tilpasse driftsnivået i forhold til demografiske endringer, endringer i lokalsamfunnet og kommunens økonomiske bæreevne. Etter fire driftsår må Ørland kommune planlegge framtidig drift og tjenester ut ifra en mindre økonomiske ramme. Vi har brukt av disposisjonsfondet i 2023 og har også budsjettet med bruk av disposisjonsfondet i 2024. Vi må tilpasse driften uten bruk av oppsparte midler og med et fremtidig rentenivå som vil ligge på dagens nivå. Norsk økonomi går godt. Vi har fortsatt lav arbeidsledighet. Det siste året er prisveksten redusert noe, men er fortsatt høy. Renteøkningene har i mindre grad dempet den økonomiske veksten. Dagens rentenivå er forventet å fortsette en god stund frem-

over og det er usikkerhet om de økonomiske utsiktene. Det vises til Revidert nasjonalbudsjett 2024 (regjeringen.no).

Som i foregående år har vi lagt fram en økonomiplan med eiendomsskatt. For å unngå bruk av disposisjonsfond er ekstra grunnbemanning i barnehage og styrking i grunnskolen foreslått tatt ut fra 2025, i tillegg er andre tiltak i økonomiprojektet 2024-2025 som ikke ble vedtatt i april 2024 tatt inn som reduksjon fra 2025. Det vises til Dokument 24/5134 - Økonomiprojekt 2024 - 2025 - Ørland kommune (orland.kommune.no) I økonomiplanen ligger det inne eiendomsskatt fra 2025 som gir kommunen en inntekt på 8 MNOK, og som trappes opp til 16 MNOK i 2026, 24 MNOK i 2027 og til 32 MNOK i 2028. Et alternativ til eiendomsskatt kan være salg av aksjer i Trønderenergi Vekst Holding AS. Et annet alternativ kan være større og flere strukturelle driftsendringer gjennom færre enheter og samling av fagmiljø/kompetanse. Det kan også være et alternativ med en kombinasjon av aksjesalg, eiendomsskatt og strukturendringer.

I budsjettprosessen for 2025 vil det bli en strategisamling med formannskapet hvor vi går gjennom utfordringer og muligheter på hvert av kommunalsjefområdene.

Kommuneproposisjonen 2025

Prop. 102 S (2023–2024) (regjeringen.no)
Ørland kommune vil få 13,2 MNOK ekstra i 2025 gjennom økte frie inntekter til kommunene. Regjerin-

gen har lagt fram et nytt inntektssystem for kommunen fra 2025, samtidig som inntektene til kommunene økes. Ørland kommunes økning for 2025 er som en følge av økning av frie inntekter til kommunene. Det er ikke varslet intervall for veksten i frie inntekter i kommuneproposisjonen på grunn av omleggingen av inntektssystemet. Regjeringen tar sikte på at dette kommer fra og med kommuneproposisjonen for 2026. Det forventes at kommunene fortsetter arbeidet med å omstille, utvikle og forbedre tjenesteproduksjonen, med sikte på å gi innbyggerne gode tjenester. I revidert nasjonalbudsjett for 2024 vises det til Analyser fra Senter for økonomisk forskning (SØF) gjennomført på vegne av Det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) at det er et potensial for bedre ressursutnyttelse i kommunesektoren. Beregninger viser at Ørland kommune har et potensiale for å øke produktiviteten.

Mer til helse og mindre til oppvekst

I et økonomisk perspektiv og ut ifra kommunens økonomiske bæreevne, er det nødvendig å tilpasse det kommunale tjenestetilbudet i Ørland. Vi må ta de vanskelige beslutningene for å møte behovene i eldreomsorgen på bakgrunn av demografiutviklingen. Framskrivningene viser at vi får færre barn, og det blir veldig mange flere eldre som vil trenge pleie og omsorgstjenester. Staten tildeler penger til kommunene ut fra hvilken befolkning og aldersgrupper vi har, og hvilke tjenester vi skal levere til innbyggerne. De største tildelingene går til barn og unge, og til eldre, for å dekke deres tjenestebehov. Ørland kommune må justere sitt tjenestetilbud for å møte den demografiske utviklingen. Med en aldrende befolkning, er det nødvendig å redusere ressurser til oppvekstsektoren og øke fokus på eldreomsorg. Statens tildelinger til kom-

munene baseres på befolkningens alderssammensetning, og med flere eldre vil det naturlig gå mer midler til helse- og omsorgstjenester.

En utredning fra 2022 om barnehage- og skolestruktur i Ørland viser behovet for strukturendringer, Dokument 22/6285 - Sluttrapport utredning barnehage- og skolestruktur i Ørland kommune - Ørland kommune (orland.kommune.no). Økt kostnadsvekst i eldreomsorgen, kombinert med færre yrkesaktive, krever effektivisering og omdisponering av ressurser. Ørland må samle fagmiljøer og redusere antall enheter for å opprettholde kvalitet og effektivitet, særlig innen oppvekst og helse, hvor det allerede er rekrutteringsutfordringer. Vi erfarer nå at vi ikke har nok folk til å fylle bemanningsplanene på enkelte vakter i helse og oppvekst. Samtidig som vi erfarer at det er lettere å rekruttere til større fagmiljø, både i oppvekst og helse. Dette gjelder også innenfor enheter og avdelinger i samfunnsutvikling og tekniske tjenester, og alle stab og støttefunksjoner. Kommunen må også vurdere nivået på kultur- og idrettstilbud, og utforske samarbeid med lag og organisasjoner for drift av anlegg. En av frivilligsentralene bør integreres i driftsorganisasjonen for å styrke tilknytningen til helsesektoren.

Forventningsgap

På flere tjenesteområder er det forskjell mellom det innbyggerne våre forventer seg og ønsker av kommunale tjenester og det som vi er i stand til å tilby. Dette gjelder både innen omfang og kvalitet på tjenester. Det er en økende ubalanse mellom oppgaver/forventninger og kapasitet/kompetanse.

Forskning og kompetanse

Ørland kommune driver et Off.ph.d.-forskningsprosjekt som undersøker brukermedvirkning i helse- og omsorgstjenestene, med fokus på perspektivene til brukere, pårørende og tjenesteutøvere. Studien avdekker at fleksibilitet og samarbeid er avgjørende for å møte brukernes behov, men disse aspektene er utfordrende på grunn av tidspres og manglende kommunikasjonsferdigheter. Brukere og pårørende føler ofte at deres behov ikke blir tilstrekkelig anerkjent, og dette kan føre til misnøye og klagesaker.

For å forbedre tjenestekvaliteten, er det nødvendig med økt kompetanse og bedre kommunikasjon. Studien fremhever betydningen av tverrfaglig samarbeid og relasjonsbygging for å håndtere komplekse utfordringer. Fleksible tilpasninger krever effektivt samarbeid mellom pårørende og ansatte, der begge parter føler seg respektert og hørt. Pårørende har ofte ønsker om flere tjenester enn det brukerne selv anser som nødvendig, noe som understreker viktigheten av gode samtaleprosesser.

Manglende kommunikasjon kan svekke relasjonen mellom brukere, pårørende og tjenesteutøvere, noe som kan resultere i klager. Derfor er det viktig med kompetanseheving i kommunikasjonsferdigheter for å sikre at alle parter føler seg ivaretatt og respektert. Ørland kommune må fokusere på å styrke disse ferdighetene for å forbedre samarbeidet og tjenestekvaliteten på tvers av alle tjenesteområder. Studien kan anvendes på andre tjenesteområder i kommunen utover helse.

Internkontroll og sykefravær

Internkontroll er lovpålagt og essensielt for god ledelse. Det skaper kvalitet, trygghet, tillit og et godt omdømme. For å oppnå dette må vi følge våre vedtatte styringsdokumenter, som er utviklet gjennom gode prosesser med medvirkning. Ørland kommune har for tiden et sykefravær på over 10 prosent, mens målsettingen er 8 prosent. Med den nye lederstrukturen som innføres 1. juli 2024, legges det til rette for mer nærledelse og bedre styring og kontroll, noe som er viktig for å sikre at vi gjør det vi skal. Nærledelse og oppfølging av sykefravær vil bli prioritert i hele organisasjonen gjennom økonomiplanperioden. Dette krever god ledelse og et godt partssamarbeid. Redusert sykefravær kan føre til økonomiske besparelser, økt produktivitet, bedre kvalitet på tjenestene, et sunnere arbeidsmiljø og en mer stabil arbeidsstyrke. Dette gir kommunen bedre forutsetninger for å oppfylle sine mål og levere gode tjenester til innbyggerne.

Langtidsplan for forsvarssektoren 2025-2036

[Prop 87 S \(2023–2024\) \(regjeringen.no\)](#)

Langtidsplanen for Forsvaret 2025-2036 innebærer en betydelig utvikling av Ørland flystasjon som hovedbase for kampfly, med utvidet infrastruktur og økt kapasitet for forlegning, sanitet, testing og utvikling. Dette vil styrke evnen til å understøtte luftoperasjoner i hele landet. Ørland vil også få økt kapasitet for luftvern med oppdatert materiell og styrket bemanning. Skyte- og øvingsfelt knyttet til Ørland vil bli videreført og benyttet til fellesoperative aktiviteter. Forsvaret vil også satse på klimavennlige bygg for å redusere klimaavtrykket ved flystasjonen. Regjeringen vil videreføre og utvikle Forsvarets baser, inkludert Ørland, for å møte det økte aktivitetsnivået og behovet for boliger og arbeidsrelaterte bygg. Gode bo- og arbeidsforhold skal tilrettelegges for å tiltrekke og beholde personell. Det er viktig å integrere Forsvarets aktiviteter i lokalsamfunnet for å skape levende forsvarskommuner. Regjeringen vil tilrettelegge for at flere bosetter seg i forsvarskommunene, og vil særlig prioritere gode bomiljøer i distriktene, i samarbeid med den enkelte kommune. Ørland kommune har en god og tett dialog med Ørland flystasjon for å sikre gode lokale planer og tilpasninger.

Regionalt samarbeid

[Forside - Fosenregionen](#)

Fosenregionen består av de fire kommunene Indre Fosen, Osen, Ørland, og Åfjord. Det regionale samarbeidet ble etablert i 1988. Vi har flere vertskommunesamarbeid for ulike tjenester i tillegg til interkommunale selskaper. Gode kommunikasjoner både til lands, til sjøs, og digitalt er avgjørende for vekst og utvikling innen næringsliv og befolkning i Fosenregionen. Kommunene samarbeider om en fremtidsrettet strategi for samferdsel og infrastruktur. Ørland kommune har deltatt i det regionale samarbeidet i Trøndelag Sørvest siden 2021/2022, men vil tre ut av dette samarbeidet fra 2025.

Kommuneplanens samfunnsdel

”Planen er et resultat av et bredt samarbeid og stort engasjement fra innbyggere, politikere og ansatte”

Samfunnsdelen er kommunens overordnede styringsdokument som gir føringer for kommunens plan- og utviklingsarbeid fram til 2034. Den beskriver hvordan vi sammen ønsker at samfunnet skal utvikle seg, og hvilke områder vi vil satse ekstra på.

Som overordnet prinsipp er det valgt at Ørland 2034 er klimanøytral. Ørland kommune ønsker å gå foran, være innovativ, og jobbe hardt for å se hvordan klimanøytralitet kan oppnås i en distriktkommune. Dette er et ambisiøst mål som vil kreve kontinuerlig oppmerksomhet og systematisk arbeid.

Ørland 2034 er klimanøytral

Ørland snakker sammen!

Tilhørighet og fellesskap

Ørland skaper livsglede!

Gode oppvekstvilkår, livskvalitet og folkehelse

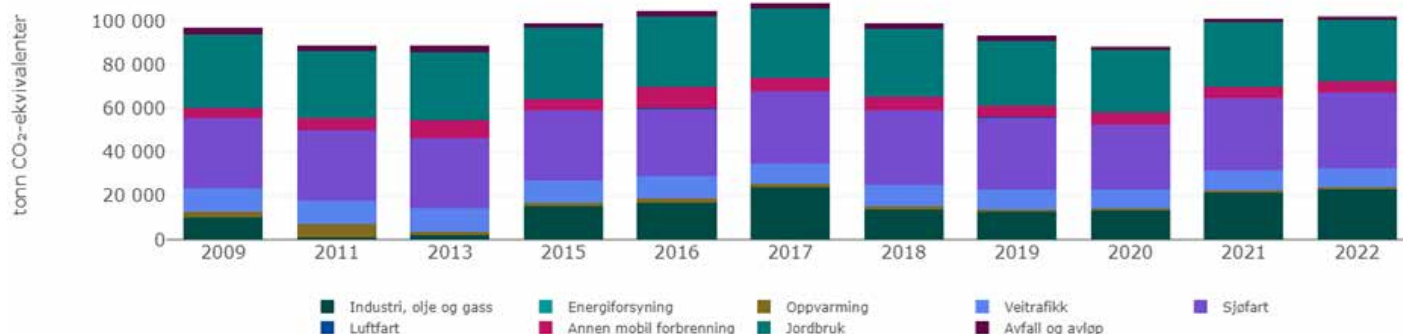
Ørland utvikler mangfold!

Steds- og næringsutvikling med utgangspunkt i stedets særpreg

Bærekraftig og tillitsskapende kommuneorganisasjon

Sektorfordelte utslipp per år Ørland

Kilde: Miljødirektoratet

Det er i kommuneplanens samfunnsdel 58 strategier og for perioden 2024-2027 ble det valgt å fokusere på 22 av disse strategiene som er gjengitt under hvert av satsingsområdene.

Ørland 2034 er klimanøytral

Ørland kommune har vedtatt at «Ørland 2034 er klimanøytral». Gjennom dette signaliserer kommunen at man ønsker å satse sterkt på å redusere utslipp av klimagasser fra kommunen som organisasjon, men også fra næringsliv og innbyggere i kommunen som geografisk enhet. Utarbeidelse av klimabudsjett vil være en sentral forlengelse av dette arbeidet for å vise hvordan ulike fremtidige tiltak vil påvirke det totale klimagassutslippet fra kommunen.

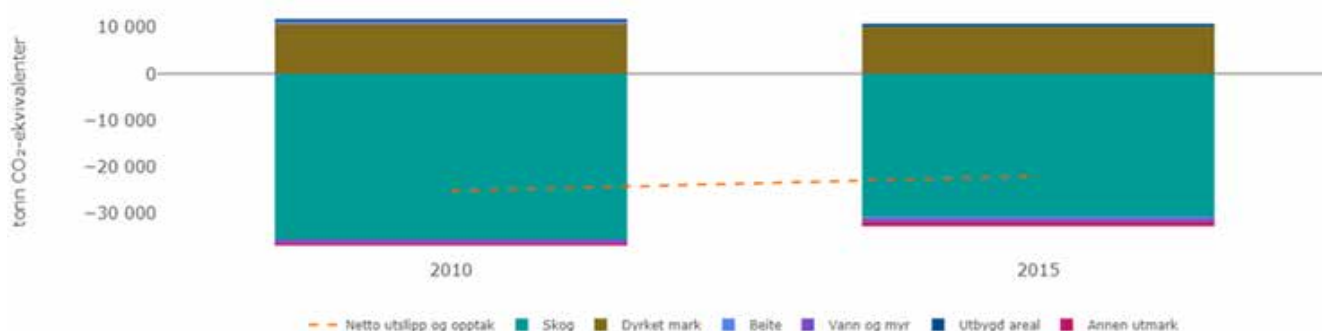
Utslippoversikten i figuren over viser direkte, fysiske utslipp som skjer innenfor Ørland kommunes geografiske grense og er utarbeidet av Miljødirektoratet. Som en utpreget kyst- og distriktskommune er det naturlig at størsteparten av utslippene er knyttet til sjøfart og jordbruk, i tillegg medfører spredt bosetning behov for

veitrafikk og de utslipp som det fører med seg. I tillegg til de direkte utslippene av klimagasser er det viktig å huske på at alt forbruk, herunder vare- og tjenestekjøp, innenfor kommunens grense medfører utslipp av klimagasser utenfor kommunegrensen. Disse utslippene kaller man for indirekte klimagassutslipp, og stammer blant annet fra produksjonsprosesser, avfallsbehandling og transport av varer. Beregning av de indirekte klimagassutslippene er en svært krevende øvelse, og per nå finnes det ikke en samlet oversikt over disse utslippene.

For å få et helhetlig bilde av klimagassutslippene i en kommune må også opptak av klimagasser tas med i klimaregnskapet, figuren under viser fordelingen av utslipp og opptak av klimagasser fra sektoren «skog og annen arealbruk». Miljødirektoratet har ikke publisert tall for 2020 enda. Det er en kjensgjerning at vi aldri vil makte å kutte alle utslipp i kommunen, men om vi tar med alle prosesser som medfører opptak av klimagasser ser målet om klimanøytralitet straks mer oppnåelig ut.

Utslipp og opptak av klimagasser (tonn CO₂-ekvivalenter) Ørland

Kilde: Miljødirektoratet/Nibio

Ørland snakker sammen!

- tilhørighet og fellesskap

Ørland skal være et samfunn for alle. Vi skal skape tilhørighet og samhold gjennom dialog, samhandling og involvering. Ørland skal være en kommune hvor alle innbyggere blir sett og opplever å være en del av fellesskapet. Ørland verdsetter mangfold og tar godt imot nye innbyggere. Respekt og åpenhet er grunnverdier i all kommunikasjon mellom innbyggere og kommunen, og i den politiske dialogen.

Mål 1: Ørlandsamfunnet er et inkluderende sted å bo, der alle innbyggere opplever fellesskap og tilhørighet.

Mål 2: Ørland er gode på å bruke de ulike ressursene i samfunnet for å møte framtidens utfordringer

Mål 3: Ørland kommune er tilgjengelig, åpen og digital

Satsingsområde: Ørland snakker sammen!

1B	Legge til rette for at alle kan delta i arbeidsliv, fritidstilbud og det sosiale livet uavhengig av forutsetninger
1D	Arbeide for likestilling og mangfold i kommuneorganisasjonen og ellers i samfunnet
2A	Være en pådriver for samhandling mellom kommune, frivillighet, næringsliv, innbyggere og andre aktører
2B	Styrke samarbeidet på tvers av enheter og fagfelt i kommuneorganisasjonen
2F	Arbeide forebyggende og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap i samarbeid med lokale aktører for å være godt rustet til å håndtere uforutsette hendelser
2G	Utvikle et godt sivil-militært samarbeid
3A	Ha gode kanaler for kommunikasjon og informasjon, med brukervennlige digitale løsninger
3D	Ha rettferdig og forutsigbar saksbehandling

Ørland skaper livsglede!

- gode oppvekstvilkår, livskvalitet og folkehelse

Barn og unge skal ha en trygg og aktiv oppvekst som gir gode vilkår for læring, mestring og mening. De skal utvikle seg i fellesskapet, i barnehage, på skole og i fritid, med kompetente voksne rundt seg. En god barndom legger grunnlaget for et godt liv. Ørland satser på folkehelse, sunne levevaner, og fremmer fellesskap og inkludering gjennom kultur, idrett og frivillighet. Innbyggere i Ørland har gode hverdagsliv og opplever livsmestring uavhengig av alder og forutsetninger. Eldre skal ha en trygg og god alderdom, med fremtidsrettede helsetjenester.

Mål 1: Alle innbyggere i Ørland kommune har gode hverdagsliv

Mål 2: Barn og unge har en trygg og aktiv oppvekst

Mål 3: Ørland er et aldersvennlig samfunn

Satsingsområde: Ørland skaper livsglede!

1A	Tilrettelegge for gode, inkluderende og tilgjengelige nærmiljø som fremmer relasjoner og hverdagsaktivitet
1B	Arbeide for økt sysselsetting blant alle, med særlig fokus på unge og utsatte grupper
1E	Servere sunn mat som er næringsrik og smaker godt i alle kommunale enheter
2B	Involvere foreldre som ressurs på ulike arenaer for barn og unge
2F	Tilrettelegge for at barn og unge kan ferdes trygt på skoleveg og i nærmiljøet gjennom satsing på gang- og sykkelveger
3A	Legge til rette for at eldre kan bruke kompetansen og ressursene sine i samfunnet
3B	Tilrettelegge nærmiljø, møteplasser og aktiviteter slik at de er inkluderende for eldre

Ørland utvikler mangfold!

- steds- og næringsutvikling med utgangspunkt i stedets særpreget

Ørland skal ha en grende-, tettsteds- og byutvikling som styrker og bygger videre på de ulike kvalitetene og særpreget til de ulike stedene. Utviklingen skal tilpasses behov og egnethet, og skal ta hensyn til ulike interesser, som hensynet til klima- og naturmangfold, samfunnssikkerhet, folkehelse, tjenestetilbud og gode nærmiljø. Ørland skal videreutvikle mangfoldig næringsliv på ulike steder i kommunen, ut ifra næringsens art. Både store og små, internasjonale og lokale bedrifter, landbruk og blå næring skal kunne utvikle seg. Ørland satser på kompetanseutvikling, innovasjon, produktivitet og arbeidsdeltakelse for alle. Ørland er stolt av sin unike natur- og kulturarv. Det er en ressurs vi skal ivareta, gjøre tilgjengelig og vise frem.

Mål 1: Ørland har grende-, tettsteds og byutvikling som bygger videre på kvalitetene til de ulike stedene.

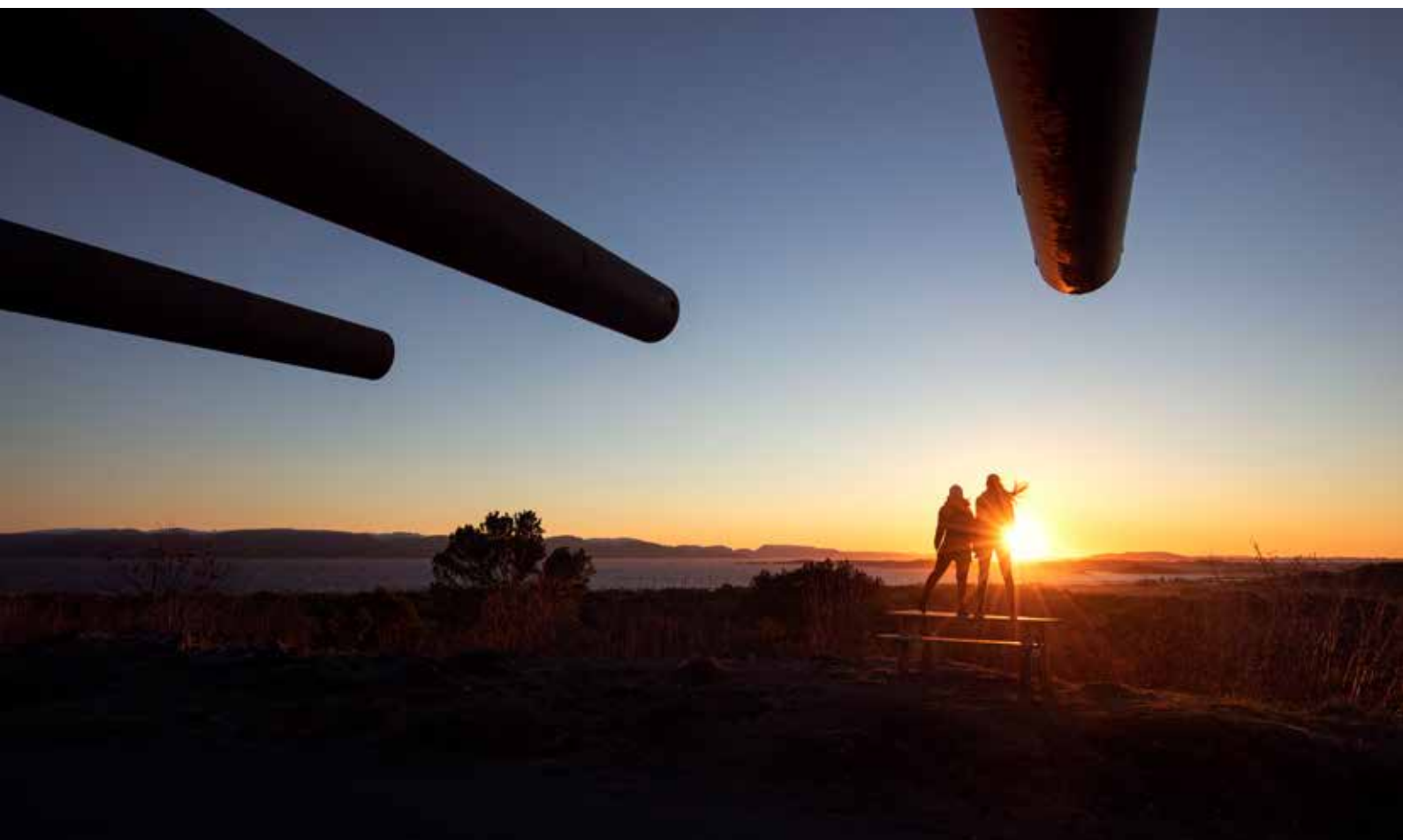
Mål 2: Ørland har et bærekraftig og mangfoldig næringsliv og arbeidsmarked i hele kommunen

Mål 3: Ørland bruker og viser frem sin unike natur- og kulturarv

Satsingsområde: Ørland utvikler mangfold!

1E	Legge til rette for klimavennlige transportmetoder tilpasset ulike behov i kommunen
2B	Legge til rette for godt samarbeid mellom kommunen og næringsaktører som støtter opp om lokal utvikling og verdiskaping
2E	Bruke lokalprodusert mat fra grønn og blå næring, fortrinnsvis bærekraftig produsert når det er mulig, i alle kommunale enheter.
3C	Bevare naturmangfold og økosystemer gjennom kunnskaps- og kompetanseutvikling, forvaltning og formidling
3D	Utvikle kunnskap og kompetanse om kulturminner og kulturmiljø i kommunen, herunder samiske kulturminner for å styrke forvaltningen og formidlingen av vår kulturarv

Prosjekt ”reduisert utenforskap”

Ørland kommune vil gjennomføre et 3-årig prosjekt i perioden 2024-2026 med mål om å redusere utenforskap med kommunen som arbeidsgiver. Prosjektet vil bli ledet fra NAV med sterk involvering fra alle kommunens enheter. Økonomisk legger vi opp til en todeling av summen på to millioner kroner, halvparten til å drive prosjektet og den andre halvparten til lønn til deltagerne. Målsettingen er å få 10 personer i arbeid eller utdanning per år. Administrasjonen betrakter dette som et innovasjonsprosjekt, slik at det skal være mulig å få ekstern finansiering for å kunne sette ytterligere trykk på arbeidet. Det som vil være en av målsettingene er å få dette fra prosjekt til vanlig drift.

FNs bærekraftsmål

I 2015 vedtok FNs generalforsamling 17 mål for bærekraftig utvikling, som utgjør verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging fra 2019 understreker at FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for all samfunns- og arealplanlegging i Norge. FNs bærekraftsmål har vært sentrale i arbeidet med Ørland kommuneplanens samfunnsdel. Høsten 2021 ble det utarbeidet en samlerapport som satte alle bærekraftsmålene i en lokal kontekst: Hva betyr målene for Ørland? Hvilke utfordringer og muligheter har vi? Denne innsikten ble førende for valg av satsingsområder, mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel. For mer informasjon, se Samlerapport FNs bærekraftsmål.

Nasjonal økonomi

Slik det ser ut pr i dag, så vil aktiviteten i økonomien ta seg opp og vi vil fortsatt ha en relativ lav ledighet. Det kan se ut som om inflasjonen vil holde seg over målet i lengre tid. Inflasjon pluss svak kronekurs og et høyere lønnsoppgjør enn forutsatt gjør at det forventes at det vil drøye før Norges Bank kommer med det første rentekuttet. Lønnsoppgjøret gjør at en må kunne forvente reallønnsvekst og derved gi bedring i kjøpekraften. Vi har følgende fra KS:

Fortsatt stor usikkerhet – styringsevnen mindre enn tidligere trodd

Norges Bank og SSB er relativt samstemte i sine prognoser for den økonomiske utviklingen i 2024 og 2025. Selv om det er noen forskjeller er usikkerheten nok betydelig større enn det man kan få inntrykk av fra ulikhetene i prognosene. Med flere store kriger som

utkjempes, og overgang til fornybar-samfunnet og økt vektleggingen av naturutfordringene, kan impulsene fra verdensøkonomien bli store. Enkelthendelser som presidentvalget i USA likeså.

Norges Bank har i den senere tid neppe hatt noe ønske om å dempe husholdningenes etterspørsel og kjøle ned økonomien ytterligere, men har ønsket å få inflasjonen ned mot målet ved å styrke krona. Og krona har styrket seg etter den siste renteøkningen i desember samtidig som andre sentralbanker har raslet mindre med rentevåpenet. Utviklingen både i norske renter, inflasjon og valutakurs henger nøye sammen med hva som skjer i utlandet. Norges Bank reelle handlefrihet i rentepolitikken fremstår som mindre enn mange nok har tenkt.

Gjeldsutvikling

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Lån 1/1	2 413 891	2 459 475	2 541 082	2 520 307	2 602 044	2 580 987	2 556 629	2 507 081	2 507 081	2 479 475
Avdrag	73 000	73 700	75 600	74 100	74 100	74 600	73 000	74 600	73 000	71 300
Avdrag start	9 400	10 200	11 000	11 800	12 600	13 400	14 200	15 000	15 800	16 600
Nye lån	127 984	165 507	65 825	167 637	67 643	63 634	63 634	63 618	61 194	61 160
Lån 31/12	2 459 475	2 541 082	2 520 307	2 602 044	2 580 987	2 556 629	2 556 629	2 507 081	2 479 475	2 542 735

Renter

Ved utarbeidelsen av økonomiplanen har vi benyttet Norges Banks anslag på styringsrenten tillagt en margin på 1%-poeng for å få en beregnet lånerente.

Vi har da følgende utvikling i flytende rente:

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Flytende rente	4,92%	4,25%	4,05%	4,05%	4,05%	4,05%	4,05%	4,05%	4,05%	4,05%

Inndelingstilskudd

Kommuner som slår seg sammen, mottar et inndelingstilskudd når den nye kommunen formelt trer i kraft. Inndelingstilskuddet gir full kompensasjon for tap av basistilskudd og netto nedgang i distriktstilskudd som følge av sammenslåingen. Inndelingstilskuddet blir beregnet ut fra inntektssystemet det året sammenslåingen trer i kraft. Den nye kommunen mottar fullt inndelingstilskudd i 15 år etter sammenslåingen (2035), før det deretter trappes ned over fem år. Det må legges en plan for hvordan man ønsker å bygge opp en reserve / buffer for å kunne gjennomføre denne reduksjonen i inntektene.

Differensiert arbeidsgiveravgift

Nye EØS-regler for regional statsstøtte trer i kraft 1. januar 2022. Norge fikk gjennom ESA sitt vedtak 17. desember 2021 godkjent en videreføring av dagens ordning. Det medfører at det blir en sats for gamle Ørland kommune og en annen og lavere sats for gamle Bjugn kommune.

Bakgrunnen for ordningen er den er et av de viktigste distriktspolitiske virkemidlene i Norge. Ordningen virker målrettet ved å stimulere sysselsetting i distriktene, noe som motvirker eller begrenser befolkningsnedgang i områder med særskilte utfordringer. Forslaget til DA-ordning for 2022 innebærer mindre justeringer i satsene for arbeidsgiveravgift for noen kommuner som følge av at behovet for støtte har endret seg. Ordningen varer ut 2027.

Økonomiske måltall

Kommunen har tre rene økonomiske måltall pluss ett måltall koblet opp mot vedlikehold av eiendom:

1.) Driftsresultat:

Netto driftsresultat på minst 1,75% av driftsinntektene

2.) Disposisjonsfond:

Fritt disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter på minimum 5,0%. Det opprettes et rentefond som skal være mellom 1 og 2% av renteutsatt langsiktig gjeld.

3.) Låneopptak:

Nye låneopptak skal ligge på maksimalt 35% av avdragsbeløpet det enkelte år i planperioden. Lån til vann, avløp og tomteopparbeidelse kommer i tillegg.

4.) Eiendomsvedlikehold

Det er et mål å ha et vedlikeholdsbudsjett for A-prioritert eiendom på kr 200/m² innen budsjettåret 2023. Det er et mål at FDV-budsjett for bygg benyttet til kommunal virksomhet skal trappes opp til kr 900/m² i perioden fram til 2026.

Bakgrunnen for innføringen av måltall er gjennomgått i NOUen som var utgangspunktet for ny kommunelov. Vi har sakset følgende fra NOUen:

Forslaget innebærer at det lokalt må foretas nærmere vurderinger av hvilke måltall det er naturlig å legge til grunn for egen kommune. Valg av måltall og nivået på disse vil måtte være ulikt. Dette må vurderes individuelt ut fra situasjonen kommunen er i, økonomiske utsikter og lokale prioriteringer.

Utvalgets forslag krever ikke at de finansielle måltallene skal være bindende for økonomiplanen og årsbudsjettene.

Ambisjonen til den enkelte kommune bør like fullt være at de finansielle måltallene etter hvert blir mer førende for de lokalpolitiske beslutningene, slik at den økonomiske handleevnen kan styrkes over tid. Finansielle måltall kan således være et grunnlag for kommuner til å etablere en lokal økonomisk politikk, der måltallene også blir lokale handlingsregler for økonomistyringen.

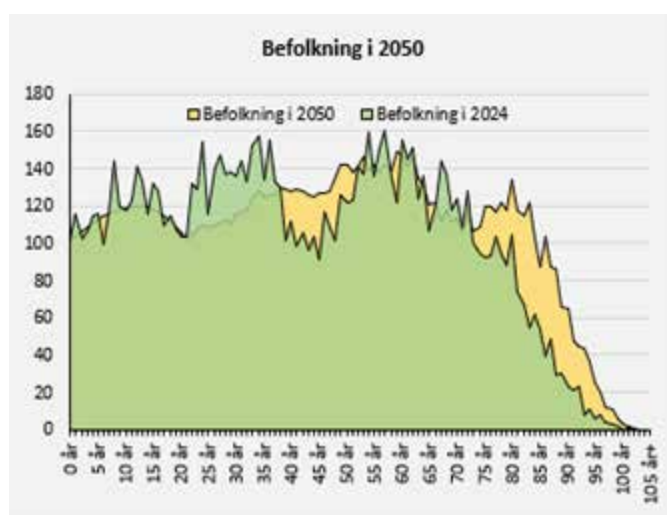
Befolkningsutvikling

Ørland kommune har opplevd betydelige endringer i befolkningsutviklingen de siste tiårene. Kommunen har sett en stabil vekst i antall innbyggere, mye takket være den strategiske betydningen av Ørland flystasjon, som har ført til økt tilflytting av både militært personell og deres familier. Sammenligner med prognoser fra SSB etter kampflybasevedtaket ser man at faktisk befolkningsvekst var lavere enn antatt. Siden 2015 har nettotilflytting stått for den største veksten (50%), mens innenlands flytting har bidratt med 39%. Fødselsoverskuddet, altså antall fødsler minus antall dødsfall, har medvirket med 11%.

Befolkningen i fremtiden:

Befolkningsutviklingen i Ørland frem mot 2050 vil påvirkes av nasjonale trender og lokale forhold:

- Ifølge SSBs prognoser forventes Ørland å ha en relativt stabil befolkning med en moderat vekst på 7% innen 2050. Faktorer som fødselsrate, dødsrate, og flyttemønstre vil påvirke denne veksten.
- Fødselsratene i Norge generelt har vært synkende. Dersom fødselsratene forblir lave, vil andelen barn sannsynligvis reduseres, med mindre tilflytting eller innvandring kompenserer for dette. Ørland kommune opplever tilflytting av unge familier på grunn av jobbmuligheter knyttet til Ørland hovedflystasjon og andre lokale næringer.
- Innvandring vil spille en viktig rolle i Ørlands befolkningsvekst. Innvandrere og deres etterkommere utgjør allerede en betydelig del av befolkningen, og denne andelen vil fortsette å øke.
- Andelen eldre (over 65 år) forventes å øke betydelig. Aldringen av befolkningen vil føre til en større andel pensjonister i forhold til den yrkesaktive befolkningen, noe som vil påvirke helsevesenet og arbeidsmarkedet.
- Forventet levealder i Norge vil fortsette å øke. Dette er en av faktorene som bidrar til befolkningens aldring. Økt levealder vil også øke behovet for helse- og omsorgstjenester for eldre.

Økonomiske forutsetninger

- Faste 2025 kroner
- Lagt inn en kommunal deflator på 3,5% fra 2024 til 2025
- Demografikostnader er lik demografi-inntekter. Det er lagt inn demografikostnader på oppvekst og på helse og familie. Demografikostnadene for oppvekst (barnehage og grunnskole) er lagt inn med 50% av det modellen beregner da vi har sett at barnetallet endrer seg mindre enn SSB sine anslag.
- Inntektene baserer seg på kommuneproposisjonen 2024 og KS sin økonomimodell
- Havbruksfondet/grunnrente vindkraft er lagt flatt på 29,9 mill kroner i perioden. Da det er en delvis ny ordning, har vi ingen erfaringstall og ha da basert oss på budsjett for 2024.
- Måltallet på netto driftsresultat og disposisjonsfond oppnås fra 2027

Bevilgningsoversikt drift - 10 års perspektiv

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Revidert	Budsjett 2025	Økonomiplan								
			budsjett 2024		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Skatt på inntekt og formue	316 864	328 809	328 809	373 332	376 984	376 984	376 984	376 984	376 984	376 984	376 984	376 984	376 984
Rammetilskudd	438 662	468 549	468 549	458 719	462 185	472 482	474 856	474 856	474 856	474 856	474 856	474 856	474 856
Eiendomsskatt Energi /næring	9 705	9 280	9 280	9 700	9 700	9 700	9 700	9 700	9 700	9 700	9 700	9 700	9 700
Eiendomsskatt bolig/fritidsbolig	0		0	8 000	16 000	24 000	32 000	32 000	32 000	32 000	32 000	32 000	32 000
Andre generelle statstilskudd	2 516	1 750	1 750	2 400	2 300	2 200	2 100	2 000	1 900	1 800	1 700	1 600	1 500
Sum generelle driftsinntekter	767 747	808 388	808 388	852 151	867 169	885 366	895 640	895 540	895 440	895 340	895 240	895 140	895 040
Sum bevilgninger drift, netto	761 800	707 820	722 924	710 968	716 388	726 685	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059
Sum netto driftsutgifter	761 800	707 820	722 924	710 968	716 388	726 685	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059
Brutto driftsresultat	5 947	100 568	85 464	141 183	150 781	158 681	166 581	166 481	166 381	166 281	166 181	166 081	165 981
Renteinntekter	26 053	15 500	15 500	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Utbytte (FosenKraft og TrønderEnergi)	17 664	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500
Renteutgifter	90 071	96 100	95 475	105 683	106 633	100 297	105 025	100 194	101 518	102 589	101 537	100 419	99 336
Avdrag på lån	69 296	66 500	66 500	73 000	73 700	75 600	74 100	76 100	74 600	73 000	74 600	73 000	71 300
Netto finansinntekter/-utgifter	115 650	129 600	128 975	141 183	142 833	138 397	141 625	138 794	138 618	138 089	138 637	135 919	133 136
Motpost avskrivninger	-81 511												
Netto driftsresultat	-28 192	-29 032	-43 511	0	7 948	20 284	24 956	27 687	27 763	28 192	27 544	30 162	32 845
Til dekning av akkumulert merforbruk			0										
Til ubundne avsetninger			0		7 948	20 284	24 956	27 687	27 763	28 192	27 544	30 162	32 845
Til bundne avsetninger			0										
Overføring investering			0					60 000					
Bruk av tidl. års mindreforbruk			0										
Bruk av ubundne avsetninger	-28 192	-29 032	-43 511					-60 000					
Bruk av bundne avsetninger			0										
Netto avsetninger	-28 192	-29 032	-43 511	0	7 948	20 284	24 956	27 687	27 763	28 192	27 544	30 162	32 845
Framført til inndekning senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Måltall netto driftsresultat				14 913	15 175	15 494	15 674	15 672	15 670	15 668	15 667	15 665	15 663

Driftsoversikt pr enhet - 10 års perspektiv

	Regnskap	Budsjett	Revidert budsjett	Budsjett									
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
	Økonomiplan												
Politiske styring, råd og utvalg	5 853	7 553	7 553	7 682	7 682	7 682	7 682	7 682	7 682	7 682	7 682	7 682	7 682
Kommunedirektør	2 333	2 565	2 500	2 478	2 478	2 478	2 478	2 478	2 478	2 478	2 478	2 478	2 478
Organisasjon og utvikling	37 182	34 033	33 470	32 944	32 944	32 944	32 944	32 944	32 944	32 944	32 944	32 944	32 944
Helse og familie	322 091	301 515	314 494	310 786	317 305	329 126	334 550	334 550	334 550	334 550	334 550	334 550	334 550
Oppvekst og utdanning	291 093	303 010	305 168	298 903	297 804	296 280	293 230	293 230	293 230	293 230	293 230	293 230	293 230
Kultur, NAV, overføring kirke	36 274	36 910	37 675	37 557	37 557	37 557	37 557	37 557	37 557	37 557	37 557	37 557	37 557
Utenforskaps-prosjekt		1 400	1 400	1 424	1 424	1 424	1 424	1 424	1 424	1 424	1 424	1 424	1 424
Samfunnsutvikling og tekniske tjenester	144 785	88 613	88 643	88 562	88 562	88 562	88 562	88 562	88 562	88 562	88 562	88 562	88 562
Selvkostområdet (vann og avløp)	-15 870	-37 782	-37 782	-39 104	-39 104	-39 104	-39 104	-39 104	-39 104	-39 104	-39 104	-39 104	-39 104
Lønnsvekst 2024			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Økonomiavdeling/diverse	7 282	7 973	7 773	7 706	7 706	7 706	7 706	7 706	7 706	7 706	7 706	7 706	7 706
Sum	831 023	745 790	760 894	748 938	754 358	764 655	767 029	767 029	767 029	767 029	767 029	767 029	767 029
Tilleggsbevilgning	0		0										
Eiendomsskatt taksering mm	436	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Premieavvik	-62 439	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500
Havbruksfond/produksjonsavgift	-7 220	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970	-29 970
SUM	-69 223	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970	-37 970
Sum kostnader	761 800	707 820	722 924	710 968	716 388	726 685	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059
Sum bevilgning drift	761 800	707 820	722 924	710 968	716 388	726 685	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059
Sum bevilgning drift	761 800	707 820	722 924	710 968	716 388	726 685	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059	729 059

Fondsoversikt

Fond - disposisjonsfond	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Revidert		Økonomiplan								
			budsjett 2024	Budsjett 2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
IB 1/1			91 640	48 129	48 129	56 077	76 362	101 318	69 006	96 769	124 962	152 506	182 668
Avsetning					7 948	20 284	24 956	27 687	27 763	28 192	27 544	30 162	32 845
Bruk			-43 511	0	0	0	0	-60 000	0	0	0	0	0
UB 31/12			48 129	48 129	56 077	76 362	101 318	69 006	96 769	124 962	152 506	182 668	215 514
Måltall rentesikring (2% av renteutsatt gjeld)		Maks		24 140	41 828	40 916	42 770	41 886	42 530	42 626	41 692	40 740	39 820
Måltall rentesikring (1% av renteutsatt gjeld)		Min		12 070	20 914	20 458	21 385	20 943	21 265	21 313	20 846	20 370	19 910
Måltall ordinært fond (5 % av driftsinntekter)		Minst	40 419	42 608	43 358	44 268	44 782	44 777	44 772	44 767	44 762	44 757	44 752
Minimum fond				54 678	64 272	64 726	66 167	65 720	66 037	66 080	65 608	65 127	64 662
Kan benyttes				-6 549	-8 195	11 636	35 151	3 286	30 732	58 882	86 898	117 541	150 852

Organisasjon og utvikling

Tjenesteområde Organisasjon og utvikling er stab og støttefunksjoner for kommunedirektøren og ledergruppene under. Fra 1.7.2024 vil tjenesområde inngå i Økonomi og virksomhetsstyring.

Området skal bidra til en mer samordnet og effektiv organisasjon gjennom standardiserte løsninger og ressurser som har fagkunnskap for å bistå og løse oppdraget som enhetene er satt til.

Kommunalsjefen er også assisterende kommunedirektør, beredskapsansvarlig og skal lede arbeidet med ROS, sikkerhet og beredskapsplanlegging. Det er totalt 19 + (11 lærlinger + 4 frikjøpte HTV) ansatte som jobber innen området som består av kommunikasjon, beredskapskoordinator, IKT, HR, lærlingeordningen, frikjøpte tillitsvalgte og dokumentforvaltningen.

Ørland 2034 er klimanøytral

Gjennom innkjøp skal Ørland kommune ha en bevissthet i forhold til tildelinger av kontrakter til de som tar inn over seg miljø- og klimaavtrykk som en viktig faktor. Dette i forhold til all type anskaffelser og innkjøp. Det vil fra kommunikasjonsavdelingen være viktig å bidra med korrekt og nyttig informasjon til innbyggerne, som kan ta beviste valg ut ifra kunnskapen som finnes og som igjen bidra til å nå målet som er satt i kommunens samfunnsdel.

Ørland snakker sammen!

Det vil være viktig for Ørland kommune at man har gode strukturer og kanaler internt og eksternt for kommunikasjon og informasjon, med brukervennlige digitale løsninger. Med flere oppgaver og færre ressurser vil det være nødvendig og tenke nytt, legge til rette for ulike former for samhandling og ta i bruk digitale verktøy som minimerer manuelle og tidkrevende operasjoner. KI (kunstig intelligens) er på full fart inn i arbeidshverdagen. Viktige momenter i å ta i bruk ny teknologi er å være seg bevisst hva dette innebærer og at man har etiske kompasser som ivaretar innbyggere og faglig tjeneste utøvelse. Ett ledd i dette er at vi nå har redesignet hjemmesiden med sikte på en mer brukervennlig og tidsriktig design, samt at vi jobber med merkevaren Ørland og nytt design og hjemmeside for dette.

Vi vil også ha et stort fokus videre på å opprettholde vår status som en åpen kommune. Dette fordrer at vi har dyktige fagfolk og gode fagsystemer som gir innbyggere og kunder lett tilgjengelighet av informasjon. Det vil være nødvendig med flere investeringer og at det gis informasjon ut tiltak for å oppnå den ønskede samhandlingen mellom innbyggerne og kommunen.

Ørland skaper livsglede!

Ørland kommune vil som mange andre kommuner og arbeidsplasser ha mangel på arbeidskraft i fremtiden. Organisasjon og utvikling vil på vegne av hele organisasjonen bidra i arbeidet med en plan for hvordan en kan tilrettelegge og motivere alle til å ta inn personer med redusert arbeidsevne, tilsette personer med minoritetsbakgrunn og redusert funksjonsevne. Det er viktig at Ørland kommune sikrer seg all tilgjengelig arbeidskraft som kan bidra og utøve gode tjenester til innbyggerne.

Ørland utvikler mangfold!

I våre kanaler som vi kommuniserer er det viktig at vi bidrar med kunnskap og kompetanse slik at innbyggerne og ansatte tar gode valg på vegne av lokalsamfunnet. Internt så må vi legge til rette for at det foretas innkjøp av sunn mat til møter og arrangementer fra lokale produsenter. Oppfordre ansatte til å samkjøre, bruke kollektiv transport der det er mulig og gå, sykle på jobb.

Viktige satsninger: Kompetanse

I 2023/24 har Ørland kommune hatt flere opplæringsstilbud. Det er til enhver tid individuelle opplæringsløp for ansatte som er avtalt og støttet av arbeidsgiver. I tillegg har vi opplæring innen fagområdet tjenestestyrte bemanningsplanlegging. Dette er for tiden mest aktuelt for enhetsledere og avdelingsledere innen helse og familie. Det er gjennomført lederutviklingsprogram for kommunedirektøren og ledergruppe på kommunalsjef og enhetsledernivå.

Vi ser at det er viktig å styrke ledere som står nært tjenesteproduksjon og ansatte ute i avdelingene/enhetene. Det vil tilrettelegges for en opplæring for avdelingsledere for å styrke deres krevende rolle. Denne satsningen vil vi starte i 2024. Her vil vi søke om ekstern støtte til gjennomføring, men også benytte oss av intern kompetanse.

Mobil- og bredbåndsutbygging

I dagens samfunn er det en selvfølge å ha god mobil- og bredbåndsdekning. Det utvikles og forventes at innbyggerne tar i bruk alle nasjonale programmer og komponenter som blir utviklet, samt at utviklingen i samfunnet er under rask endring med at det meste løses digitalt. Det er kommunens mål innenfor den digitale satsningen (digitaliseringsstrategi) og målsetting for barn i skolen, at de kan gjennomføre undervisning digitalt. Med dette som bakteppe så må vi fortsatt jobbe aktivt med å kartlegge og utbygge mobil- og bredbåndsdekningen i hele kommunen

Digitalisering kan gi mange fordeler for kommunen.

Digitalisering kan gi mange fordeler for kommunen.

1. Effektivisering av tjenester: Digitalisering gjør det mulig å automatisere prosesser og rutiner. Dette kan føre til raskere saksbehandling, mindre manuelt arbeid og mer effektive tjenester for innbyggerne.
2. Bedre kommunikasjon: Digitale verktøy gir muligheten til å kommunisere med innbyggerne på en mer direkte og effektiv måte. Kommunen kan bruke nettsider, apper og sosiale medier for å informere om arrangementer, tjenester og viktige beslutninger.

3. Økonomiske besparelser: Digitalisering kan redusere kostnader knyttet til papir, administrasjon og manuelt arbeid. Dette frigjør ressurser som kan brukes til andre formål.
4. Bedre datagrunnlag: Digitalisering gir muligheten til å samle inn og analysere data. Dette kan hjelpe kommunen med å ta bedre beslutninger, forstå behovene til innbyggerne og planlegge fremtidige tiltak.
5. Miljøgevinster: Reduksjon i papirbruk og fysiske møter kan bidra til å redusere miljøavtrykket. Digitale løsninger kan også bidra til mer effektiv ressursbruk.
6. Økt tilgjengelighet: Digitale tjenester kan være tilgjengelige 24/7, noe som gjør det enklere for innbyggerne å få tilgang til informasjon og tjenester når det passer dem.

Det er viktig å være seg bevisst at digitalisering også kan ha utfordringer, som personvern, sikkerhet og behovet for kompetanseheving blant ansatte. Derfor er det viktig at en kommune har en helhetlig strategi for digitalisering som tar hensyn til både fordeler og ulemper.

Kommunikasjons- og informasjonsstrategi

I Ørland kommune har vi over 10.500 innbyggere, og vi er vertskommune for Ørland flystasjon, samt mange store og små næringsaktører. Som kommune har vi et ansvar for å gi god informasjon til våre besøkende og innbyggere. Vi ser det som nødvendig å ha en klar strategi på; med hvem, når og hvordan kommuniserer vi internt og eksternt. Dette arbeidet vil bli intensivert høsten 2024 sammen med ny strategi for arrangement og merkevarebygging.

Helse og familie

Helse og familie skal ivareta helse, omsorg og familietjenestene til Ørlands innbyggere i trå med lov, forskrift og sentrale- og lokale føringer. Det overordnet formål beskrives i helse og omsorgstjenesteloven: Kommunale helse og omsorgstjenester skal sikre gode tjenester til innbyggerne.

Dette inkluderer forebygging, behandling, mestring av sykdom og nedsatt funksjonsevne, samt å fremme sosial trygghet, likeverd og selvstendighet. Tjenestene skal være av god kvalitet og tilgjengelige for alle, uavhengig av alder eller diagnose. Loven har også bestemmelser om rettssikkerhet og samarbeid med andre aktører i helsevesenet. Kommunedelplan for helse og familie fastsetter satsningsområdene for sektoren, den beskriver mål og strategier for tjenesteutvikling og leveranse de neste 12 årene. Å levere tjenester til innbyggerne i trå med lovens formål og kommunedelplanens mål og strategier krever både fleksibilitet og kompetanse. På grunn av befolkningsutviklingen med en

betydelig økning i antall eldre og færre i yrkesaktiv alder, en økt etterspørsel etter tjenester, flere yngre med store sammensatte behov, det økende forventningsgapet mellom forventninger til kommunale tjenester og sektorens mulighet til å levere og rekrutteringsutfordringer står helse og familie ovenfor en periode som medfører store endringer. Både i hvilken og hvordan en leverer tjenester og hvordan en utfører oppdraget med riktig bruk av kompetanse til riktig pasient og tid

Kommunens økonomiske situasjon er utfordrende, og alle foreslåtte innsparingstiltak som ikke ble vedtatt i økonomiprojektet våren 2024 er lagt til grunn i økonomiplan. Dette vil medføre endring og nedskalering av tjenestetilbudet i helse og familie og en risikerer blant annet å komme under normtall for helsesykepleier i skolehelsetjenesten og forskyvning i lovpålagte oppgaver for helsestasjon. I tillegg er helse og familietjenestene et tjenesteområde som for å sikre bærekraftig utvikling og drift, er avhengig av målrettede tiltak som bremser årsverksbehovet, avklarer tjenestenivå og jobber mot en hensiktsmessig bygning og boligmasse som bidrar til best mulig bruk av kompetanse og ressurser.

Utfordringsbildet krever nytenkning om tjenestetilbudet og bruk av kompetanse, ambisjonen i økonomiplanperioden 2025-2034 er å jobbe med utvikling av et bærekraftig tjenestenivå, hensiktsmessig bruk av kompetanse og videreutvikling av tjenestetilbudet. Kommunedelplan for helse og familie er et viktig styringsdokument som gir felles retning for årene framover og fokuset vil være å finne frem til tiltak som gir målbar effekt. Vi vil fortsatt søke om tilskuddsmidler for å opprettholde og utvikle tjenestene.

Ørland 2034 er klimanøytral

Helse- og familietjenesten er en av de største sektorene i kommunene med antall ansatte, brukere og bygningsmasse, dermed også en av sektorene med høyest klimagassutslipp. For å nå målet om klimanøytralitet har helse- og familietjenesten utarbeidet flere strategier i kommunedelplan, som omhandler blant annet prioritering av grønne transportalternativ for ansatte og pasienter, redusere matsvinn og implementering av digitale løsninger og digital hjemmeoppfølging.

NOU 2023: 4 -Tid for handling

Personellet er ryggraden i helse- og omsorgstjenesten og hvis kommunehelsetjenesten skal kunne tilby tjenester av god kvalitet er en avhengig av tilstrekkelig og kompetent personell. Presset har blitt merkbart større og rekrutteringsutfordringene likeså. NOU 2023:4 – Tid for handling viser at det fortsatt er mulig å endre kurs og styre helse og omsorgstjenesten inn på et mer bærekraftig spor. Men dette krever holdningsendring på en rekke tiltaksområder, samt evne og vilje til å gjennomføre. Utviklingsbildet viser at det ikke er mulig å bemanne seg ut av alle utfordringene en vil stå ovenfor. Uavhengig av fremtidens økonomiske handlingsrom er det personelltilgangen som begrenser tjenesten og hindrer videre utvikling innenfor dagens innretning. Helsepersonellkomisjonen foreslår tiltak innenfor seks områder som sammen vil bidra til omstilling.

- Organisering av helse- og omsorgstjenestene,
- Oppgavedeling,
- Arbeidsforhold og arbeidstid,
- Utdanning og kompetanseutvikling,
- Prioritering og reduksjon av mindre viktige og til dels uønskede tjenester, og
- Digitalisering og teknologisk utvikling.

Den største risikofaktoren for Helse og familie er manglende rekruttering av nok og riktig kompetanse for å ivareta flere pasienter i alle enhetene. Det er derfor avgjørende at det i perioden jobbes strukturert og strategisk med NOU 2023:4 – Tid for handling. For å sikre at Ørland kommune bidrar til utvikling av trygge og bærekraftige tjenester som kan møte fremtidens behov.

Alle enheter er i gang med interne prosesser knyttet til tjenestestyrte bemanning og bemanningsledelse, der en jobber med flere av de skiserte tiltakene. Dette er et arbeidsområde som prioriteres fremover, for å sikre riktig bruk av kompetanse. I samme prosess er også utarbeidelse av årsturnus et mål for de avdelinger som ikke har dette.

Ørland snakker sammen!

Helse og familie skal videreutvikle tjenestene gjennom dialog, medvirkning og samhandling både internt, med eksterne samarbeidsparter og samfunnet rundt oss.

Helse og familie utvikler og endrer modell for tildeling av helse og omsorgstjenester, der tverrfaglig vurderingsteam skal gjennomføre en hensiktsmessig tverrfaglig aktiv kartlegging i tett dialog med pasient/bruker og pårørende. Med fokus på «hva er viktig for deg», hverdagsmestring og ressurser hos den enkelt skal riktig tjenestenivå oppnås, og gi flere muligheten til å mestre hverdagen og bo lengre i egen bolig. I planperioden vil videreutvikling og utprøving av ny dialog og tillitsbasert modell være et viktig verktøy for å sikre at kommunen klarer å jobbe forebyggende og tverrfaglig, med mål om å gi tjenester på riktig nivå i mestringsappa.

Laget rundt barnet består av ulike aktører, og tett tverrfaglig samhandling er avgjørende for at vi skal kunne drive generelt forebyggende arbeid, avdekke utfordringer og følge opp barn, unge og deres familier. Kompetanseheving i alle ledd og

styrking av strukturen for tverrfaglig samhandling må prioriteres i planperioden. Samhandlingskompetanse, ledelse av tverrfaglige møter og involvering av barnet, den unge og deres familie og nettverk er områder vi vil jobbe videre med.

For å kunne gi tilpassa og helhetlige tjenester til barn og familier med komplekse og sammensatte behov kreves det at tjenesteområdene samhandler på nye og innovative måter. Her må man i større grad enn før finne løsninger på tvers av tjenesteområdene og dets organisering og innhold.

Helse og familie vil ha behov for å rekruttere bredt både når det gjelder kompetanse og ferdigheter. Rekrutteringstiltak må i hovedsak sees i sammenheng med kommunens rekrutteringsstrategi, da rekruttering av riktig kompetanse vil være en utfordring for hele organisasjonen fremover. Rekruttering må ses i sammenheng med bemanningsledelse, kompetanseplan og forventet turnover, blant annet da flere ansatte går av med pensjon i planperioden.

Utvikling av helhetlig og koordinerte tjenester i helse og familietjenesten innebærer å sikre at brukere får tilgang på de tjenestene de trenger, når de trenger dem, på en effektiv og samordnet måte. Det er avgjørende for utviklingen av fremtidens tjenester at innbyggere, pasienter/brukere og pårørende involveres mer i planlegging og gjennomføring av tjenestene. Pårørendekordinator er bindeleddet til pårørende og er med å koordinere pårørendeutvalget, som vil bli en viktig samarbeidspart i tjenesteutviklingen. Det er også en prioritet å etablere ytterligere samarbeid med andre pårørende- og brukergrupper.

For fremtidens tjenesteleveranse er det avgjørende å jobbe videre med fremtidens helsebygg. Det må ses på hensiktsmessig samlokalisering av kompetansemiljø og effekt drift, som sikrer pasientene/brukerne gode tilbud. Det er en utfordring både med antall institusjonsplasser og antall omsorgsboliger med og uten heldøgns bemanning, en må derfor i tillegg til helsebygg se på:

- Avlastningsbolig for barn og unge
- Miljøavdeling for voksne
- Ulike konsepter for boliger med universell utforming og tilpasset muligheten til å motta heldøgns tjenester i eget hjem, som omsorgsboliger og trygghetsboliger.

Ørland skaper livsglede!

Helse og familietjenesten jobber mot at alle tjenestemottakere skal oppleve å ha et godt hverdagsliv og oppleve livsmestring uavhengig av alder og forutsetninger. Alle avdelinger i sykehjem og heldøgns omsorg er re-sertifisert som livsgledehjem. Korttidsavdeling Blå er med i pilotprosjekt med livsglede rettet mot korttidspasienten, og skal sertifiseres i mai 2024. Livsgledehjem er en nasjonal sertifiseringsordning og et systemverktøy som bidrar til å oppfylle lovpålagte krav fra myndighetene, som blant annet «forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring», «verdighetsgarantien», «kvalitetsforskriften», og «Leve hele livet». Livsglede er også en del av tiltaksplanene til brukere ved Oppfølgingstjenesten gjennom miljøarbeid som er tilpasset den enkelte. Gjennom familielos, ungdomslos, mestringslos og nyopprettet ambulerende ungdomsteam bidrar familie og forebygging til økt livsmestring og deltakelse i fellesskapet.

I 2024 er det planlagt oppstart av nytt pilotprosjekt med Livsgledestiftelsen: «Livsgledesamarbeid for økt frivillighet og generasjonsmøter». Målsetningen er å legge til rette for økt samarbeid og samhandling på tvers av sektorer og det lokale næringslivet, for å legge til rette for mer aktivitet og generasjonsmøter for de sårbare eldre i kommune. Med dette konseptet ønsker en å bidra til et inkluderende lokalsamfunn som forebygger ensomhet og utenforskap, ved økt frivillighet og flere generasjonsmøter.

Tjenesteutvikling vil være en viktig del av utviklingsarbeidet innenfor sektoren. I tråd med målene i kommunedelplanen skal helse og familietjenesten jobbe mot god ressursutnyttelse og bærekraftige tjenester. Målsetningen med utviklingen av nye leveransmåter for kommunale tjenester, er at en skal utvikle at tilbudet møter pasientene og pårørendes behov og gi tjenester som en i dag sliter med å gjennomføre. Eksempel på dette er støttekontakt, der en ikke klarer å rekruttere tilstrekkelig mange støttekontakter.

Samtidig må en sørge for god ressursutnyttelse og bærekraftige tjenester som ikke er avhengig av enkeltansatte. Gjennom støttekontakt i gruppe kan flere motta et mer bærekraftig tilbud. Prosjektet digital hjemmeoppfølging er en tjenesteutvikling der deler av oppfølging, observasjoner og behandling foregår uten fysisk kontakt. Pasienten overfører informasjon til kommune, fastlege eller sykehus og oppfølging skjer på grunnlag av disse dataene. Dette resulterer i at reisebelastning for pasienten blir redusert, oppfølgingen blir ivaretatt og tiden hos eksempelvis spesialist brukes hensiktsmessig. Prosjektet skal på sikt videreutvikles til å inkludere flere pasientgrupper.

Helse og familie har et godt samarbeid med flere lag og foreninger, det er mange uunnværlige frivillige som bidrar til blant annet økt sosial deltakelse, livsglede og lavterskel trening. Dette er et samarbeid tjenesteområdet er avhengig av for å kunne styrke tilbudet til pasient/bruker og pårørende. I planperioden er det behov for systematisk og målrettet arbeid for å sikre og utvide det gode samarbeid.

Eldrereformen Bo trygt hjemme har som mål å skape et aldersvennlig samfunn der eldre kan leve aktive liv lengre og føle trygghet ved å bo i eget hjem. Reformen legger vekt på forebyggende tiltak for å redusere risikoen for fall, ensomhet og andre helseproblemer blant eldre og den fremmer samarbeid mellom kommunale tjenester, sykehus og frivillige organisasjoner for å gi helhetlig omsorg. Reformen har tre hovedtiltak som helse og familie skal jobbe med i samarbeid med andre relevante samarbeidspartnere:

- Program for et aldersvennlig Norge: Dette programmet skal skape flere sosiale møteplasser, tilrettelegge for aldersvennlig transport, fremme frivillighet og planlegge for en bedre alderdom
- Eldreboligprogrammet: Dette tiltaket bidrar til tilpasninger i Eldres hjem slik at de kan bo hjemme lenger. Det inkluderer også bygging av omsorgsboliger, trygghetsboliger og sykehjemsplasser.
- Den nye hjemmetjenesten: Dette fokuserer på å gi eldre muligheten til å møte få og faste medarbeidere, bedre grunnbemanning og færre vikarer i hjemmetjenesten

Ørland utvikler mangfold!

Helse og familie skal bruke kommunens unike natur- og kulturarv der det er naturlig og mulig. Dette innebærer å fortsette å bruke naturen som turmål med ulike aktivitetsgrupper, samt ta med

elementer fra naturen og årstiden inn i institusjon for å bringe naturen inn i avdeling. I tråd med strategier i kommunedelplan skal helse og familietjenesten samarbeide med lokale gårdbrukere og andelsjordbruk for å sikre tilgang til ferske, lokale råvarer til kjøkkenet på sykehjemmene.

Gjennom tjenestestyrt bemanning og ny oppgavedeling mellom ulike profesjoner, som er avhenging av hverandre i et samarbeid for å gi gode og omsorgsfulle tjenester. Vil en ha behov for flere yrkesgrupper inn i helse og familietjenesten. Dette vil bidra til en bærekraftig utvikling som fremmer kompetanse og samarbeid.

Etikk er systematisk refleksjon over hva som er rett og galt, eller hva man bør eller må gjøre i omgang mellom mennesker. Alle enhetene innenfor Helse og familie har satt etisk refleksjon i system. Å bruke systematisk etisk refleksjon som ledelsesmetode bidrar til at ansatte blir sett og forstått, som igjen bidrar til trygghet på arbeidsplassen og trygghet i arbeidet med pasient og pårørende. Kekk- klinisk etisk komité ble opprettet i Ørland i 2023. Kekk består av en variert gruppe både i fagområde, alder og kjønn. Komiteens oppgave er å tilby en arena hvor etiske problemstillinger kan drøftes; et blikk utenfra med støtte i både fag, lovverk og etisk.

Oppvekst og utdanning

Vår viktigste oppgave er å gi barn og unge verdier, ferdigheter og den kompetansen de trenger for å kunne kjenne tilhørighet i samfunnet og få et godt liv. Vi skal legge til rette for og bidra til at alle barn og unge i Ørland kommune opplever inkludering, læring og lærelyst i et trygt og aktivt læringsmiljø i våre barnehager og skoler

Vi skal legge til rette for god bosetting og integrering i samfunnet for våre nye innbyggere, og gi innvandrere og flyktninger, samt voksne med ulike læreutfordringer et tilfredsstillende opplæringstilbud gjennom voksenopplæringen.

Vi står overfor store samfunnsendringer i årene som kommer. Vi må tilpasse oss de vilkår vi har og gjøre prioriteringer som sikrer at vi leverer i forhold til samfunnsoppdraget.

Kommunen har den viktige oppgaven med å sikre et barnehage- og skoletilbud i tråd med nasjonale føringer, og vi skal gi et likeverdig tilbud til alle våre barn og unge i kommunen.

Kommunens økonomiske bæreevne er utfordret, og vi forventer en forskyving i ressurser.

Alle foreslåtte innsparringstiltak i økonomiprojek-

tet våren 2024 er lagt til grunn i økonomiplanen. Det vil for oppvekst betyr at bemannings- og pedagognormen i barnehage og skole utfordres og at det blir krevende å ivareta ulike forventninger, tiltak og lovkrav.

Befolkningssammensetningen er i endring. Framskrivningen viser at det blir færre barn i barnehage- og skolealder i årene fremover, samtidig viser erfaringstall at jevn tilflytting demper nedgangen i barnetall i kommunen. Det blir flere eldre og færre i yrkesaktiv alder i samfunnet.

Med færre i yrkesaktiv alder vil tilgangen på arbeidskraft være et knapphetsgode. Trenden viser også en nedgang i rekruttering til barnehage- og lærerutdanningen.

Ørland 2034 er klimanøytral

Vi skal bidra til holdningsskapende arbeid og øke kompetansen om klimautfordringer hos barn, unge og deres foreldre. Vi skal motivere barn, unge og deres foreldre til en grønn omstilling og et miljøvennlig forbruk.

Skoler og barnehager skal gjøre barn og elever kjent med kommunens naturvernområder, landskapsvernområder, naturreservater samt dyrelivs – og fuglefredningsområder.

Vi vil videreutvikle samarbeidet med lag og organisasjoner og næringsaktører som kan bidra både til opplæring og aktiv bruk av kommunens ulike natur og kulturmiljø. Eksempler; Austrått-området, Bjugn Bygdutun Mølnargården, Yrjar Heimbygdslag, Tarva, reindriftsområder med flere.

Vi har søkelys på kildesortering, lokal produsert mat, måltidet og reduksjon av matsvinn i våre enheter. Flere enheter har også grønnsakshage eller tilgang på dette.

Vi har fokus på gjenbruk og vil legge til rette for gjenbruk av klær, utstyr og leker i barnehagen og skolene i samarbeid med foresatte, og vi vil fortsette med deltakelse i lokale og nasjonale kampanjer i samarbeid med lokale aktører.

Ørland snakker sammen!

Oppvekstområdets mandat skal videreutvikles gjennom dialog, medvirkning og samhandling både internt, med eksterne samarbeidsparter og samfunnet rundt oss.

Foresatte er vår viktigste ressurs, og foresattes rolle i barnehage, skole og lokalmiljøet skal videreutvikles. Vi må bygge sterke fellesskap som forebygger utenforskap. Gjennom deltakelse på ulike arenaer og inkluderende møteplasser, vil foresatte bidra til at barnehage og skole oppleves som viktige læringsfellesskap for barn og unge.

Inkluderende foresatte har en viktig rolle i laget rundt barnet, slik at alle barn og unge skal få mulighet til å ta del i den mangfoldige kulturen og ørlandssamfunnet de skal være en del av.

Vi vil fremme foresatte som trygge og gode omsorgspersoner og aktivt legge til rette for å styrke foreldrekompetansen gjennom ulike tverrfaglige tiltak. Vi vil sammen med FAU fremme deres rolle som bindeledd og aktør i arbeidet med å skape inkluderende oppvekstvilkår i krinsene i kommunen vår.

Laget rundt barnet består av ulike aktører, og tett tverrfaglig samhandling er avgjørende for at vi skal kunne drive generelt forebyggende arbeid, avdekke utfordringer og følge opp barn, unge og deres familier. Kompetanseheving i alle ledd og styrking av strukturen for tverrfaglig samhandling må prioriteres i planperioden. Samhandlingskompetanse, ledelse av tverrfaglige møter og involvering av barnet, den unge og deres familie og nettverk er områder vi vil jobbe videre med.

For å kunne gi tilpassa og helhetlige tjenester til barn og familier med komplekse og sammensatte behov kreves det at tjenesteområdene samhandler på nye og innovative måter. Her må man i større grad enn før finne løsninger på tvers av tjenesteområdene og dets organisering og innhold.

Vi må fortsette arbeidet med å styrke strukturen og kompetansen innen bosetting og integrering slik at vi fremover også er rustet til å ta imot og bosette mennesker som har krav på beskyttelse. Målsettingen er å gi gode forutsetninger for selvstendig deltakelse i samfunnet og arbeidslivet vårt. Økt innvandring fordrer ulik språkkompetanse og kunnskap om, og kjennskap til ulike kulturer. Det er også behov for ulike profesjoner i oppvekstområdet for å følge opp på det forebyggende området.

Våre nye innbyggere er en ressurs for samfunnet og det er viktig at vi utvikler gode arenaer for medvirkning og inkludering. Kommunenes tjenesteområder og næringslivet, frivilligheten, lag og organisasjoner har en stor mulighet til å knytte til seg denne ressursen for å skape kvalitet og mangfold i samfunnet vårt.

Oppvekstfeltet vil ha behov for å rekruttere bredt både når det gjelder kompetanse og ferdigheter i planperioden. Rekrutteringstiltak må i hovedsak sees i sammenheng med kommunens rekrutteringsstrategi da rekruttering av riktig kompetanse vil være en utfordring for hele organisasjonen fremover.

Det er viktig å beholde dyktige medarbeidere ved å legge til rette for sunne arbeidsmiljø og godt medarbeiderskap, tilbud om faglig utvikling gjennom videreutdanning og gode faglige nettverk.

Styrking av partsamarbeidet gjennom samhandling i LTV-gruppene vil ha fokus i planperioden. Våre ledere skal involvere, motivere, ansvarliggjøre og støtte sine medarbeidere. Dette for å sikre en bærekraftig og tillitsskapende oppvekstsektor i møte med barn og foresatte.

Vi vil i planperioden jobbe med å fremme SFO som arena for mer mangfoldig aktivitet. Dette i samarbeid med frivilligheten, lag og organisasjoner.

Oppvekstsektoren ønsker et tettere samarbeid med forsvaret. Dette fordi forsvaret er en sentral næringsaktør i kommunen, men også for å vise yrkesmuligheter for våre ungdommer.

Oppvekst vil i planperioden utfordre forsvaret på et samarbeid særlig inn mot ungdomsskolene.

Veteranarbeidet og barn og familie som pårørende er tema vi ser som viktig og naturlig å samarbeide med forsvaret rundt.

Oppvekst har etablert OPS-oppvekst som består av en gruppe enhetsledere som representerer barnehage, barneskole og ungdomstrinn. OPS-oppvekst skal være bindeleddet mellom kriseledelsen, kommunens OPS og oppvekstområdet ved hendelser. OPS-oppvekst vil i tillegg ha ansvar for årlig rullering av beredskapsplanen og legge til rette for faste øvelser av ulike scenarier innen oppvekst.

Tilstrekkelig opplæring og kompetanse innen saksbehandling og lovverk er viktig, og vi som organisasjon må finne gode løsninger for hvordan sikre nødvendig opplæring av nyansatte og oppdateringer i forhold til endringer i lovverk og bruk av digitale verktøy.

Vi vil ha søkelys på hvilke digitale kanaler som er hensiktsmessig å bruke og styrke bruken av disse. Det gjelder både internt og eksternt i kommunikasjon med foresatte.

Som en lærende organisasjon er det viktig at oppvekstsektoren har god rutine for å melde avvik og arbeidet med avvikshåndtering. Vi vil i planperioden jobbe med å fremme kulturen for avviksmelding, læring og forebygging av avvik i sektoren.

Ørland skaper livsglede!

Det er i barnehagen og skolen vi møter alle våre barn og det er her grunntjenesten foregår. Barnehagen og skolen skal bidra med danning og utdanning og kvaliteten på tjenesten er avgjørende for livskvaliteten til den enkelte, og for samfunnet som helhet.

Barnets beste skal være førende for all vår virksomhet, og barnets stemme og medvirkning i forhold til alt som påvirker dem skal ligge til grunn, samtidig blir voksenrollen viktigere enn noen gang. Våre barn og unge trenger å ha kompetente voksne rundt seg, i hjemmet, i barnehagen, på skolen og i fritiden, som aktivt er til stede og følger opp med omsorg og støtte.

Barnehagen og skolen skal motvirke sosiale forskjeller og virke utjevne. Vi skal være bevisst tendensen i samfunnet som viser en økning i sosiale forskjeller, økning i helseutfordringer og i ulikheter mellom kjønnene om hvordan man

presterer på skolen og rundt deltakelse i samfunnet.

For å sikre god gjennomføring av det lange læringsløpet ser vi at våre unge trenger solide kunnskaper i de grunnleggende fagene, sunne holdninger og verdier, samt gode sosiale ferdigheter. Vi må satse på ulike læringsarenaer og allsidig metodikk, legge til rette for mestring og læregleder.

Gjennom tilpasset opplæring, mer praktisk tilnærming og økt elevmedvirkning skal vi forebygge frafall og utenforskap og legge til rette for økt gjennomføring av videregående opplæring.

Både barnehage, skole, kvalifiseringsenheten og PP-tjenesten deltar i planperioden i et felles løft innen temaet inkluderende praksiser. Dette er et omfattende utviklingsarbeid som driftes gjennom Fosen-samarbeidet i partnerskap med U/H-miljøene Dronning Mauds Minne Høgskole og Høgskolen i Innlandet ved SePU (Senter for praksisrettet utdanningsforskning).

Arbeidet foregår på ulike nivåer, både med felles fagdager, gjennom nettverk og i profesjonsfellesskapet på den enkelte enhet. Dette utviklingsarbeidet er oppvekstfeltets største satsing frem til 2028. Satsingen skal bidra til at potensialet for læring og utvikling realiseres for alle barn og elever innenfor rammen av fellesskapet. Kompetanse- og praksisutvikling skal fremme at barn og elever kan lære sammen og delta aktivt i barnehagens og skolens fellesskap. Trygghet og trivsel må ligge til grunn, samtidig som man blir møtt med positive forventninger. Barn og elever skal bli sett, hørt og få medvirke. Det vil fremme lærelyst, mestring og opplevelse av inkludering.

Vedtatt samfunnsplan er førende for kommunedelplanen for oppvekst. Styringsdokumentene skal vise hvordan vi i Ørland kommune i kommende år skal løse oppdraget fra sentrale myndigheter, samt vise retning i forhold til hvilke lokale satsinger som skal prioriteres og hvordan de skal løses.

Vår ambisjon er å sikre best mulig kompetanse og kvalitet i alle ledd i tjenesten. Det er avgjørende for at vi skal kunne innfri i forhold til mandatet som er gitt. Vi vil i planperioden implementere samfunnsplanen og ferdigstille kommunedelplanen med temaplaner. Vi skal i planperioden jobbe med å konkretisere mål og strategier i styringsdokumentene.

Ny Opplæringslov trer i kraft høsten 2024 og nye føringer i denne skal innarbeides i kommende år.

Det er i planperioden behov for styrking av det tverrfaglige forebyggende arbeidet og gjøre prioriteringer i tråd med endringer i behov. Vi skal fortsette implementering av BTS-modellen (Bedre tverrfaglig innsats) og handlingsveilederen BTI (Bedre tidlig innsats) da dette er vår valgte plattform for det tverrfaglige arbeidet. BTI-koor-

inator driftes av prosjektmidler, og funksjonen må i løpet av planperioden sikres av driftsmidler i organisasjonen. I tillegg er det behov for å styrke tiltakslederrollen i barnehagene. Tiltaksleder er særlig vital i forhold til forebygging, tidlig innsats og tverrfaglig samhandling.

Det er ambisjoner om at alle barnehager og skoler tilbyr næringsrik mat og har fokus på fellesskapet rundt måltidet i hverdagen. For å få til dette må vi sikre at alle enheter har nødvendige økonomiske rammer og fasiliteter for å kunne gi tilbudet. Det handler om fysiske forhold som egnet kjøkken og fellesareal for å kunne samles, og om kompetanse og tilstrekkelig med personale på enhetene.

Ørland utvikler mangfold!

Skoler og barnehager skal gjøre barn og elever kjent med kommunens mangfoldige natur, kultur og næringsliv. Formidling av verdier i Ørlands rikholdige samfunn og aktiv bruk av disse miljøene vil bidra til å utvikle barn og unges tilhørighet, stedsidentitet og folkehelse.

Vi vil videreutvikle bruken av hele kommunen som opplæringsarena, og sikre at alle barn og unge uavhengig av tilhørighet får kjennskap til, og kunnskap om, det mangfold kommunen har å tilby. Dette vil vi gjøre i samarbeidet med lag og organisasjoner, samt næringsliv.

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester

Ørland 2034 er klimanøytral

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester har to stillinger som klima- og miljørådgivere. Disse skal sikre at kommunen har nok ressurser og kompetanse for arbeidsoppgavene som følger av omtalte mål på klimaområdet.

Kommunen har et energiforbruk i kommunale bygg på ca. 17 GWh. Dette fordeler seg på omtrent 12 GWh elektrisitet og 5 GWh fjernvarme. Gjennom energiøkonomiseringstiltak som varmepumper og styringssystem er det et mål om å redusere energibruken med 0,5 GWh/år de første årene, for så å se på mulighet for produksjon av energi gjennom solcellepanel utover i perioden. Elektrifisering av kjøretøyparken er et tiltak som vil redusere de direkte utslippene av klimagasser, men vil potensielt medføre en økning på opp imot 0,5 GWh elektrisitet til drift av bilparken og elektrifisering av buss.

Klimavennlige transportmetoder vil være viktig i årene som kommer. I 2022 brukte kommunens kjøretøy 38 000 liter bensin og 28 000 liter diesel. Dette tilsvarer et utslipp på 155 tonn CO₂-ekvivalenter. Kommunen er i gang med ny anbudsrunde for kommunens kjøretøy. Her vil avveiningen mellom elektrifisering av kjøretøyparken og utfordringen knyttet til samfunnssikkerhet

og beredskap i forbindelse med eventuelt bortfall av strøm bli sentral. Elektrifisering av kjøretøyparken kan redusere de direkte klimagassutslippene i de kommende årene med 150 tonn CO₂-ekvivalenter.

Reduksjon av bilbruk vil også kunne være et tiltak, spesielt med tanke på kommunens innbyggere. Her vil tilrettelegging for gang- og sykkelveger inn mot sentrene og skoler vil være et viktig tiltak for å redusere biltrafikken, og samtidig øke mobiliteten for barn og unge. Videre vil det være aktuelt med en el-buss mellom Brekstad og Bjugn kunne avlaste biltrafikken og øke mobiliteten spesielt for barn og unge mellom disse tettstedene. Økt mobilitet vil også bidra til at alle kan delta i arbeidsliv, fritidstilbud og det sosiale livet uavhengig av forutsetninger.

Samarbeid med lokalt næringsliv blir viktig fremover. Dette gjelder blant annet samarbeid med landbruksnæringen i Ørland kommune og deres arbeid med drenering av landbruksjord og håndtering av plast.

I løpet av 2023 og 2024 er det satt i gang flere felles prosjekt med både fylkeskommune, AtB og Forsvaret for å redusere klimagassutslipp. Det første er sammen med fylkeskommunen og AtB som i løpet av 2024 skal igangsette nytt anbud med elektrifisering av hurtigbåt. Dette skjer i samarbeid med kommunen som eier av kollektivknutepunktet.

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester har ansvar for å legge til rette for kildesortering i alle kommunale bygg. Dette skjer i samarbeid med Fosen renovasjon. Ny ordning for avfallshåndtering som øker sorteringsgraden er allerede satt i verk på flere skoler og kommunale bygg. Foreløpig finnes det ikke sammenlignbare tall i Ørland kommune som kan brukes til å beregne reduksjon i klimagassutslipp fra økt sorteringsgrad, men det er vanlig å legge til grunn at hver kilo plast som blir kildesortert bidrar til en gjennomsnittlig reduksjon i klimagassutslipp på 2 kilo CO₂-ekvivalenter. For å se utviklingen i Ørlands klimagassutslipp og kunne vurdere virkningen av igangsatte tiltak kan et klimagassregnskap være et godt verktøy. Per nå har vi god oversikt over direkte utslipp av klimagasser fra Ørland kommunes virksomhet, da dette i all hovedsak knyttes til forbrenning av drivstoff. Vi har også god oversikt over indirekte utslipp knyttet til energiproduksjon. De indirekte utslippene knyttet til innkjøpte varer og tjenester, derimot, er det desto vanskeligere å få oversikt over og beregne. Tall fra andre kommuner viser at oppimot 90 % av klimagassutslippene må anses som indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer og tjenester, dermed er det helt essensielt å få oversikt over disse utslippene også i Ørland. Det er behov for gode styringsverktøy som inkluderer de indirekte utslippene for eksempel ved å hente data om innkjøpte varer og tjenester fra kommunens økonomisystem.

I tillegg til å redusere forbruket og utslippene av klimagasser, må det jobbes med å sikre opptak av CO₂ i eksisterende naturmangfold, samt legge til rette for og iverksette tiltak for restaurering av ødelagt eller forringet natur.

Ørland snakker sammen!

Det er nødvendig med et stort fokus på å være en pådriver for samhandling mellom kommune, frivillighet, næringsliv, innbyggere og andre aktører. Tjenesteområde har stort fokus på næringsarbeid/-utvikling og attraktivitet for bo- og blilyst. Derfor blir det viktig å etablere arenaer for dialog mellom næringsliv, kommune og innbyggere. Formålet er å bidra til bærekraftig utvikling og gode lokalsamfunn i mulighetenes kommune gjennom kunnskap, dialog og profesjonalitet. Vi skal påvirke og prioritere oppgaver som gir merverdi for næringsliv og innbyggernes folkehelse.

Styrking av samferdselstilbudet blir viktig i de kommende årene. Ørland er et knutepunkt for hurtigbåttrafikk, ferjetrafikk, regionale veger med stor nasjonal sikkerhetspolitisk betydning, sivil og militær luftfartfart, og godstrafikk på sjø. Alle disse oppgavene må sees i sammenheng og Ørland kommune må sikre at det blir godt samarbeid mellom kommune, regionale og nasjonale myndigheter og mellom sivile og militære myndigheter dersom vi skal lykkes med å utvikle dette tilbudet i henhold til behov.

Det blir også viktig å ha gode kanaler for kommunikasjon og informasjon, med brukervennlige digitale løsninger. Det vil være et stort fokus på å ha rettferdig og forutsigbar saksbehandling. Dette er viktige tiltak for å oppnå godt samarbeid mellom kommunen og næringsaktører som støtter opp om lokal utvikling og verdiskaping.

I utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel og andre kommunale planer vil medvirkningsprosesser og involvering av innbyggere gjennom grendemøter, workshops og spørreundersøkelse fremme kommunikasjon og samhold. Samhandling med ulike samfunnsgrupper, inkludert barn, unge, eldre, næringsliv og frivillige organisasjoner, er sentralt. Digitale verktøy benyttes for å lette kommunikasjon og innhenting av innspill, noe som styrker demokratiet og engasjementet i planprosessen.

Ørland skaper livsglede!

Det ligger flere muligheter for finansiering av bo- og blilyst utenfor det kommunale budsjettet. Dette gjelder blant annet trafiksikkerhetstiltak, klimatiltak, naturmangfold, idrett- og nærmiljøanlegg, og andre tema som ofte har sammenheng med FN's bærekraftsmål. Med et begrenset kommunalt budsjett vil det bli viktig at kommunen sikrer ekstern finansiering for å følge opp de satsingsområdene som er valgt til kommuneplanens samfunnsdel.

Spesielt viktig er det å tilrettelegge for at barn og unge kan ferdes trygt på skoleveg og i nærmiljøet gjennom satsing på gang- og sykkelveger, samt å tilrettelegge nærmiljø, møteplasser og aktiviteter slik at de er inkluderende for eldre. For å oppnå dette må det samarbeides på tvers av enheter både innenfor Samfunnstunnsutvikling og tekniske tjenester, andre enheter i kommunen, og eksterne parter.

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester vil ha en sentral rolle i å legge til rette for boligsosialt arbeid. Å sikre tilstrekkelig kvalitet på kommunale boliger vil være en sentral oppgave.

Gjennom kommuneplanens arealdel er det viktig å legge til rette for trygge, tilgjengelige og attraktive offentlige rom som parker, lekeplasser, idrettsanlegg og rekreasjonsområder.

Ørland utvikler mangfold!

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester vil ha et stort fokus på investeringer og planarbeid de kommende årene. Det blir viktig å samordne og videreutvikle den kunnskap og kompetanse som ligger hos ansatte i dag. Næringsutvikling tilrettelegges ved å sikre arealer for både små og store bedrifter, landbruk og blå næringer. Et tettere samarbeid mellom plan, byggesak, tekniske tjenester og næringsutvikling gir også en rekke nye muligheter for å styrke samfunnsutviklingen. Det vil bli arbeidet med egne kommunedelplaner for Klima og miljø, Naturmangfold, og Kulturmiljø og kulturminner.

Dette vil bli viktige tiltak for å bevare naturmangfold og økosystemer gjennom kunnskaps- og kompetanseutvikling, forvaltning og formidling. I tillegg utvikle kunnskap og kompetanse om kulturminner og kulturmiljø i kommunen, herunder samiske kulturminner for å styrke forvaltningen og formidlingen av vår kulturarv.

NAV

Satsningsområdene i NAV skal gjenspeile utfordringsbilde i Ørland kommune. I Ørland har vi befolkningsvekst og vekst i næringslivet, men vi har også flere utenfor arbeidslivet enn i sammenlignbare kommuner og vi har flere enslige forsørgere som mottar økonomisk stønad. Det er fortsatt en økning knytta til innbyggere som trenger hjelp til å håndtere hverdagsøkonomien sin.

Det å få flere, spesielt unge tilbake i jobb er et av hovedsatsningsområdene i NAV i årene framover. Gjennom Trøndelagsmodellen og Utenforskningsprosjektet i regi av Ørland kommune som starter opp fra 01.08.2024 bidrar vi med kvalifiseringsløp og oppfølging som hjelper brukerne med å få en mer stabil tilknytning til arbeidslivet. Dette støtter opp under Ørland kommunes mål om å skape livsglede og utvikle mangfold blant innbyggerne. NAV gir også arbeidsrettet oppfølging til prioriterte målgrupper, som inkluderer ungdom, langtidsledige, innvandrere utenfor EØS, personer med nedsatt arbeidsevne og sykmeldte. Dette bidrar til å inkludere og utvikle mangfoldet i kommunen, samtidig som et tett samarbeid med næringslivet skaper bedre muligheter for arbeidssøkerne. Vi har også gjennom Trøndelagsmodellen og annen oppfølging tett samarbeid med ulike

aktører i lokalt næringsliv og det vil bli særdeles viktig å skape flere gode relasjoner i næringslivet også framover.

I dyrtiden vi er inne i vil også tett oppfølging av brukere med økonomisk stønad og de som har behov for økonomisk råd og veiledning være et satsningsområde, og da spesielt de som har barn. Et barneperspektiv i alle beslutninger, samt å bruke veilederen for sosial stønad og vurdere kvalifiseringsprogrammet (KVP) før økonomisk stønad innvilges vil være vesentlig. Prosjektet familien i Fokus vil er fortsatt være viktig for at vi skal kunne bidra med tett oppfølging med et fokus på arbeid for å skape god mestring av hverdagslivet og arbeidslivet.

Investeringsbudsjett

Ørland 2034 er klimanøytral

En vesentlig del av midler til HMS tiltak i kommunale bygg har vært benyttet til tiltak som gjør kommunen i stand til å redusere energibruk. Arbeidet med å systematisere styringssystemer, varmepumper, optimalisere fjernvarme, skifte av lyskilde og legge til rette for kildesortering vil fortsette innenfor HMS-tiltak i bygg.

Det er gjort grunnleggende investeringer for å legge til rette for overgang fra bensin/dieslbiler til elektriske biler.

Innen avløp er det et voksende behov for å gjennomføre tiltak for klimatilpassing. Større nedbørmengder, mer effektiv drenering av jordbruksareal og større areal med asfalt medfører at overvannshåndteringen blir mer kritisk de kommende årene.

Ørland snakker sammen!

Det settes av investeringsmidler til IKT for digitalisering og tekniske løsninger og IKT innenfor oppvekstsektoren.

Det settes av investeringsmidler til videreutvikling av velferdsteknologiske løsninger i helse og familie.

Ørland skaper livsglede!

Det er foreslått å sette av beløp til kultur/idrett/uteområder. Spesielt er det behov for å benytte midler til å tilrettelegge for gode, inkluderende og tilgjengelige nærmiljø som fremmer relasjoner og hverdagsaktivitet. Dette er anlegg som kan benyttes både i skoletid og utenfor skoletid.

Nye avlastningsboliger, nytt helsebygg, flere langtidsplasser og kommunale boliger vil være de viktigste investeringene i økonomiplanperioden.

Ørland skaper livsglede!

Gjennom prosjekt for å sikre vannforsyningen legges det til rette for godt samarbeid mellom kommunen og næringsaktører som støtter opp om lokal utvikling og verdiskaping. I tillegg settes av midler til kommunale kaianlegg og til tomteknisk arbeid for å sikre samarbeid med næringsliv for å legge til rette for boliger og næringsutvikling. Midler til kommunale veger, oppgradering av gatelys og bygging av gang- og sykkelveger langs fylkesveger vil være tiltak for å legge til rette for klimavennlige transportmetoder tilpasset ulike behov i kommunen.

ØRLAND
KOMMUNE

Fotografer:

JS Norge: s.2 og s.36

Børge solem: s.5, s.12, og s.43

Mari Lauvheim Lyshaug: s.1, s.4, s.10, s.14, s.16, s.17,
18, s.23, s.24, s.26, s.29, s.30, s.31, s.32, s.38, s.39 og s.40